

"Nu är det lågkonjunktur och det märker vi bland annat på att antalet frakturer sjunker". Har ju ingen sagt. Däremot: "Under årets första kvartal blev 416 medarbetare i välfärden uppsagda på grund av arbetsbrist. Det innebär en ökning med 143 procent jämfört med samma period i fjol, och en fortsatt trend med allt fler uppsägningar." Uttalandet kommer från Omställningsfonden och väcker frågan om hur konjunktursvängningar påverkar arbetsmarknaden inom skola, vård och omsorg. Vad kan till exempel en kommun göra för att minska kostnaderna för vuxenutbildning, och vad kan den inte göra?

Vårändringsbudgeten presenterades i sin helhet den 15 april och vi fick se [ökade anslag till regionalt yrkesvux](#) och sfi för ukrainska flyktingar, men minskade anslag till arbetsmarknadspolitiska insatser. Förändringarna får sägas vara små. En satsning på fler platser inom kriminalvården kan däremot få betydelse för våra arbetsmarknadsutbildningar på anstalter. Många kriminalvårdsanstalter är överbelagda och nu kommer signaler från Arbetsförmedlingen att detta innebär svårigheter att avropa upphandlad arbetsmarknadsutbildning för klienter. Därför var det välkommet att regeringen i vårändringsbudgeten skjuter till närmare 1,4 miljarder kronor till kriminalvården som har en "ansträngd beläggningssituation" (ur vårändringsbudgeten).

Europaparlamentet röstade 10 april igenom den så kallade migrations- och asylpakten. Ikraftträdandet ligger ett par år bort i tiden men att det kommer att få konsekvenser för migrationen till EU och Sverige råder det enighet om.

Det kan vara bra att memorera begreppet *Nationell yrkesutbildning* (av vissa redan förkortat till [NY](#)) vilket tycks bli det officiella namnet på den nya utbildningsform som nu testas och utvärderas av YH-myndigheten, innan den eventuellt tar plats någonstans bredvid yrkesvux och yrkeshögskola. (Det tidigare föreslagna namnet *Yrkesskola* tycks därmed skrotat).

Om detta och mer kan du läsa längre ner i rapporten. Klicka på de feta rubrikerna/länkarna. Har du frågor eller synpunkter kring innehållet i denna rapport, tveka inte att kontakta ola.johansson@academedia.se

POLITIK OCH REFORMER

REGERINGEN.SE, 25 APR

Regeringen överlämnar 2024 års ekonomiska vårproposition

– Vi går nu igenom en ekonomisk vinter med svag tillväxt och stigande arbetslöshet. Det är ett besvärligt ekonomiskt läge men det finns en ljusning i att inflationen går ner. Nu lägger vi en vårändringsbudget för att ta Sverige genom lågkonjunkturen, säger finansminister Elisabeth Svantesson.

I takt med att inflationen sjunker, och effekterna av lågkonjunkturen slår igenom allt tydligare, blir huvuduppgiften för den ekonomiska politiken att lägga grunden för återhämtning, högre tillväxt och en bättre välfärd.

Bifogade filer

[Varandringsbudgeten-2024.pdf](#)

Kommentar: I bifogad fil kan du se de anslagsändringar som kan påverka de områden vi verkar på. Vi sätter även ändringarnas storlek i relation till befintliga anslag.

REGERINGEN.SE, 25 APR

Skolverket ska ta fram nya sfi-kurser och yrkeskurser på grundläggande nivå

Regeringen ger Skolverket i uppdrag att ta fram förslag till kurser i kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare (sfi) samt yrkeskurser på grundläggande nivå. Syftet är att förbättra individanpassningen inom sfi och ge fler möjlighet att få sådana yrkeskunskaper som efterfrågas på arbetsmarknaden.

En helt ny utbildningsform för vuxna startar i hela landet

För att stärka kompetensförsörjningen och möta företagens kompetensbehov har regeringen tagit initiativ till en pilotverksamhet med en ny form av yrkesutbildning för vuxna på gymnasial nivå. Utbildningsformen nationell yrkesutbildning har sin utgångspunkt i den modell som tillämpas för yrkeshögskolan. Nu är det klart vilka utbildningar som blir först ut.

Kommentar: AcadeMedia Vux tilldelas fyra av de 38 beviljade utbildningarna genom KYH, Movant och Hermods. Pilotverksamheten löper under perioden 2024-2026. För pilotverksamheten har Myndigheten för yrkeshögskolan 25 miljoner att använda under 2024 och 100 miljoner per år 2025 och 2026. [Här](#) beskriver myndigheten den nya utbildningen, som får namnet *Nationell yrkesutbildning*, eller NY.

Hur ska de intagna sysselsättas?

Kriminalvårdens mål om att klienterna ska komma ”Bättre ut” efter avtjänat straff ligger fast. Nu pågår diskussioner om hur Kriminalvården ska klara det i en allt trängre verksamhet.

Kommentar: Movant är idag Sveriges största leverantör av arbetsmarknadsutbildning inom Kriminalvården och bedriver utbildning på sju anstalter, bland annat inom platt och golv, CNC och svets, elektronikmontör och VVS-montör. Arbetsförmedlingen är beställare och upphandlande myndighet. Antalet klienter (intagna) på anstalt har ökat sedan 2016 och idag är många av anstalterna överbelagda, något som har fått Arbetsförmedlingen att vilja bromsa anvisningarna till vissa utbildningar. Regeringen skjuter i vårändringsbudgeten till 1,4 miljarder kronor för en utbyggnad av antalet platser på anstalterna. För att klienterna ska kunna erbjudas kriminalvårdande insatser behövs utöver fler platser även mer personal och nya arbetssätt. I den länkade artikeln beskriver Kriminalvården utmaningarna med detta.

DEMOGRAFI OCH MAKRO

Prognos för antalet asylsökande oförändrad

Trots en orolig omvärld, med en upptrappad konflikt i Mellanöstern, är Migrationsverkets prognos för antalet asylsökande oförändrad. Bedömningen är fortsatt att cirka 12 000 personer söker asyl i Sverige i år respektive nästa år. – I dagsläget ser vi inte att utvecklingen i omvärlden förändrar bedömningen av antalet asylsökande i Sverige. När det gäller effekten av EU:s nya migrationspakt är det för tidigt att dra några långsiktiga slutsatser, säger Maria Mindhammar, generaldirektör för Migrationsverket.

Det ljusnar för ungas jobb – efter pandemin

Coronapandemin har satt stora spår i arbetslösheten för ungdomar. Det är framför allt unga, utrikes födda och visstidsanställda som har drabbats värst. Särskilt utsatta är unga killar med låg utbildni...

Omställningsbarometern visar: Drastisk ökning av antalet uppsagda inom välfärden

– Dessvärre är detta en indikation på att fjolårets trend med höga varsel och ett ökat antal uppsägningar på grund av arbetsbrist ser ut att fortsätta. När svåra tider väntar för välfärden är det viktigt för den enskilda medarbetaren att känna till att det går att få hjälp med både kompetensutveckling och karriärväxling, säger Eva Wikström, vd på Omställningsfonden.

Kommentar: Nyheten påminner oss om att välfärdssektorn inte är fredad från lågkonjunktorens effekter, trots att invånarnas efterfrågan på välfärdstjänster knappast minskar när konjunkturen viker. Stora delar av den kommunala vuxenutbildningen är rättighetsstyrd och kommuner kan inte neka kommuninvånare utbildningen. Detta gäller för sfi, grundläggande vuxenutbildning och till stor del högskoleförberedande gymnasial vuxenutbildning. Då kommunens ekonomi försämras kan den alltså inte minska utbudet av denna typ av utbildningar. Kommunen är begränsad till att minska kostnaderna för utbildningen på olika sätt, t.ex. genom minskad bemanning. Ett annat sätt att minska kostnaderna för vuxenutbildningen är att upphandla den av externa leverantörer. Även om inte alla kommunpolitiker skulle hålla med om att upphandlad utbildning är billigare än utbildning i kommunens egenregi, är det ett faktum att det överordnade syftet med *Lagen om offentlig upphandling* är att säkra att offentliga medel används på ett sätt som maximerar köpta tjänsters och produkters kvalitet till en så låg kostnad som möjligt. Det bör därför finnas incitament för de kommuner som idag driver sin komvux i egenregi att istället upphandla den. I vägen för detta ligger ofta politik och ideologi, och vi har också sett enstaka exempel kommuner som istället *tar hem* upphandlad utbildning till egenregi, med hänvisning till den ansträngda kommunala ekonomin.

För den yrkesinriktade gymnasiala vuxenutbildningen är situationen en annan. Här finns ingen rättighet för kommunens invånare att få utbildning, utbudet bestäms istället av kommunen. Systemet med statsbidrag för yrkesvux får nog förklaras av detta faktum; genom att delfinansiera kommunernas yrkesvuxutbildning skapas incitament för kommunerna att erbjuda denna utbildning ändå. Utöver denna statliga styrning har vi den styrning som sker genom den nya dimensioneringsreformen. Denna ska vägleda kommunerna att erbjuda *rätt utbildning*, utifrån arbetsmarknadens behov. Så länge yrkesutbildningen inte är rättighetsstyrd är det dock möjligt för kommuner att dra in på yrkesutbildning i ekonomiskt svåra tider. Förslag på att göra yrkesutbildningen rättighetsstyrd har framförts från flera håll - senast i samband med nämnda dimensioneringsreforms förberedelser - men har inte fått gehör.

Nästan hälften hoppar av sfi

Många sfi-elever avbryter sina studier utan godkänt betyg i någon av de kurser som ingår i utbildningen. Det visar statistik från Skolverket, som även konstaterar att kommunerna behöver bli bättre på att undersöka orsakerna till avbrotten.

Hårt tryck efter nytt studiestöd

Många är intresserade av att ansöka om omställningsstudiestödet. Vid midnatt den 1 april öppnades ansökan för stödet för att studera under höstterminen 2024. Och fem minuter senare kom den första ansö...

Stora skillnader i undervisningstid i komvux mellan kommuner

Skolinspektionen har på uppdrag av regeringen gjort en kartläggning av undervisningstiden inom den kommunala vuxenutbildningen. Kartläggningen, som omfattar 33 kommuner, visar att avsaknaden av reglering av undervisningstid har lett till en stor variation mellan kommuner. I samband med granskningen släpper vi även ett helt nytt avsnitt av Inspektionspodden på temat komvux. Passa på att läsa både rapporten och lyssna på podden.

KONKURRENTER

IFAU.SE, 17 APR

Arbetssökande nöjda med de privata handledarnas stöd

Arbetslösa som får hjälp av handledare från fristående privata leverantörer i tjänsten Rusta och matcha tycker att aktiviteten fungerar relativt väl och är nöjda med det stöd de får, visar en ny studie från IFAU.

DI.SE, 19 APR

Staten förlorar 160 miljoner när krisbolaget räddas

Internationella riskkapitalbolag köper Arbetsförmedlingens utbildningsleverantör Yrkesakademin för en krona sedan 585 miljoner kronor i skulder har lyfts av bolaget i en ifrågasatt rekonstruktion. Staten förlorar 160 miljoner kronor.

Bifogade filer

[Staten-frlorar-160-miljoner-nr-krisbolaget-rddas.pdf](#)

ETIDNING.DN.SE, 26 APR

Yrkeshögskola beviljades miljoner – lämnade felaktiga uppgifter

Malmö. Företaget Grit Academy har beviljats 46 miljoner kronor i statliga bidrag för att starta nya utbildningar inom spel- och filmklippning. DN kan nu avslöja att utbildningarna bygger på helt felaktiga uppgifter om marknadens behov.

UPPHANDLING

UPPHANDLINGSMYNDIGHETEN.SE, 18 APR

Fler överprövningsmål men kortare handläggningstider

Antalet överprövningsmål i förvaltningsdomstolarna ökade under 2023 med 17 procent jämfört med 2022 och uppgick till 3 942 mål. Det visar statistik som vi publicerade i början av veckan. Samtidigt minskade den genomsnittliga handlingsläggningstiden med 0,7 månader och uppgick till 1,8 månader. Leverantörer fick helt eller delvis bifall i 9 procent av alla mål i förvaltningsrätterna.

AcadeMedia

support@nobicon.se, +46 (0)90 14 42 70

Gå till portalen
Avsluta prenumeration

Läs villkor och information om behandling av personuppgifter